

אורי אבנרי: כבוד השר, השאלתה הזאת הוגשה בחודש יולי, והיא ניבאה בדיוק את הנסיבות שנוצרו ביום שהמריאה ראשיה מממשלה לאמריקה. למחרת אותו יום אתה הצהרת שלא היו שום ליקויים טכניים. לאחר מכן מינית ועדה, והיא אישרה שיטתם ליקויים כאלה. איך אתה מסביר את הסתירה הזאת?

שר התחבורה שמעון פרס: הוועדה לא הצביעה על שום ליקויים טכניים. אם בכלל — היא סברה שמה שקרה, ואגב לא קרה שום דבר נורא, וכל הידיעות היו לשמחתי הרבה מופרות — במיקרה הכי גרוע מרחק של מטוס אחד מרעהו היה חמישה מייל וזה מרחק סביר; הוועדה לא מצאה שום ליקויים במיכשור.

היא המליצה, כמו גם ועדות אחרות, להוסיף מיכשור נוסף, ולדבריהם כאלה אין סוף. כל הזמן יש חידושים, ואני סבור הייתי שכדאי להוסיף את המיכשור הנוסף. אבל אם בכלל היה מקום לדיון, הרי זה רק על ההחלטות — אגב הנכונות — שקיבלו הטייפים. לא היו כאן שום תקלות במיכשור.

כדי להבין עד כמה מידע זה מטעה וכוזב, יש להבין מה קרה אותו יום בשמיים.

טייס של מטוס, שבא ממול, טעה בהערכת מקום הימצאו, ומסר לנמל-התעופה הערכה בלתי נכונה. כתוצאה מכך קטן המרחק בין שני המטוסים באופן מסוכן.

אולם השערורייה אינה בטעותו של הטייס, אלא בעובדה שנמלי התעופה בכלל היה זקוק להערכה של טייס. הדבר כא מפני שהסר כנמליה התעופה מכשיר בסיסי להבטחת הבטיחות: מכשיר המגלה כיוון ומרחק (מב"ב). העדר מכשיר זה, אולי יותר מכל שאר המחדלים, הפך את נמליה התעופה למכודות מוות.

שמעון פרס הודה בכך בשבוע שעבר בהודעתו בכנסת, באמרו: "הציוד הוזמן ויגיע ארצה תוך חודש ימים. התקנתו תושלם עד סוף חודש ינואר 1971". כל זה על פי המלצת ההעדה, שחקרה את תקרת מטוס ראשיה מממשלה, שהשר פרס אמר עליה תחילה שאינה קשורה כלל במיכשור.

השר פרס הודה בהודעתו: "במסקנות הוועדה נאמר שיש לצייד את מיגדליה הפיקוח בהקדם באמצעים טכניים שיאפשרו בקרה טובה יותר... להזמין מערכת מב"ב".
מה נובע מהתנהגותו של שמעון פרס?

פרס לא היה מושג

שלא היה לו מושג על מה שהוא מדבר, ושלא טרח לבדוק בעצמו את המידע הכוזב שמסרו לו הפקידים האחראיים — שביקשו לחפות על רשלנותם הפושעת — לפני שמסר לציבור ולכנסת מידע שאינו אמת.

לאחר מכן בא האסון הקטלני לפני שבועיים — ולפתע נהביר לכל כי האשמותינו היו מדויקות עד לפרטי הפרטים. אחרי שכבר נהרגו האנשים, הוזמנו באופן בהול המכשירים, והשר אומר: "שלחנו את ראש מינהל התעופה לכל המפעלים בהם הוזמן הציוד, על מנת לקצר את משך האספקה. נתתי הוראה להביא כל הציוד בדרך האזירה, ולא בדרך הים, על מנת לחסוך בזמן".

אחרי התאונה, אחרי המוות. ציוד שניתן היה להזמין לפני שנים, ושהשר פרס עצמו אמר כי העדרו לא גרם לכמעט-אזנה!

האסון הקטלני מלפני שבועיים גילה אף הוא תמונה מזעזעת של אנארכיה, רשלנות פושעת, חוסר סדרים מינימליים, חוסר-כשרון של משרד-התחבורה וחוסר כל פיקוח יעיל מצד השרים, בזה אחר זה.

האחראים הקטנים נמסרו למשטרה, ואילו האחראים הגדולים, העיקר ריים, מעמידים פני מסיקרימסקנות וחורצימישפט.

ועדת-חקירה פרלמנטרית

מה הן המסקנות האמיתיות המתחייבות מפרשה מחפירה זו?

מסקנה ראשונה: דרושים חילופי-גברי מפליגים בצמרת משרד-התחבורה. לא ייתכן שמי שהיו אחראים למצב מזעזע זה, ימשיכו לכהן בתפקידיהם.

מסקנה שנייה: שמעון פרס גילה בפרשה זו, בתקופה הקצרה של כהונתו, חוסר-אחריות מחריד. הוא מסר לכנסת מידע שאינו אמת, וכאשר נתפס בקלקלתו הגיב בצרור השמצות אישיות נגד חברי-הכנסת שחשף פרשה זו. על אירכשונו הבולט לנהל את משרדו חיפה בהתחמקות חלקלקה, בנוסח: "קיבלתי המסקנה ב-1 בלילה, ביצעתי אותה ב-1.05".

השר פרס אינו כשיר לתפקיד זה, ועליו להתפטר.

אני מציע לכנסת למנות ועדה פרלמנטרית, שתבדוק שתי סוגיות:

(א) האם יש צורך בשינוי כללי בצמרת משרד-התחבורה, עד השר ועד בכלל, לאור התנהגות המשרד בשלוש השנים האחרונות כלפי בעיות התעופה.

(ב) האם שלושה שרי-התחבורה מסרו לכנסת במשך אותן שלוש שנים מידע שאינו אמת, ומה נובע מכך לגבי תפקיד הכנסת כרשות המפקחת על פעולות הרשות המבצעת.

לפני שבועיים אמר השר פרס שיש מקום להעדה פרלמנטרית רק במיקרים הנוגעים לחקיקה חדשה. גם בעניין זה לא ידע שמעון פרס על מה הוא מדבר. אם אי-פעם היו הצדקה וצורך במעדה פרלמנטרית, הרי זהו המיקרה שלפנינו, כי כאן מונח על כפות המאזניים מליון אחד התפקידים הטיודיים ביותר של הכנסת במישור הפרלמנטרי.

אם היה למישהו ספק שיש כאן צורך בחקירה יסודית, ובהסקת מסקנות לא-אחרים, הרי באה האזהרה מחרידה האחרונה: שני מטוסים, ובהם 150 בני-אדם, כמעט התנגשו בשמי תל-אביב, וסיכנו מטוס שלישי שטס מתחתם — מפני שמוסדות הבקרה לא ידעו מה קורה.

150 איש יכולו להיחרג, ורק נס מנע את האסון. זה יכול לקרות מחר שוב. עד מתי תחריש הכנסת? עד מתי תשתמט ממולוי תפקידה?

במדינה

יהיה חופשי כולו ואוכל להקדיש את זמני וכוחותי לכתיבה".
ואמר הנכד, אורי טבנקין: "שיהיה טוב. הכי פשוט — שיהיה שלום ויפסיקו לי מות".

דת

כלי הקודש

יאכלו לשובע

החוגים הדתיים אוספים היום כספים מ-כיסוי אוהדיהם כדי לשלם לחברת אירח את השבת שקנו באשקלון. מה תגיד כש-תשמע שאתה עצמך תומך ב"מועצה למען השבת"?
חד וחלק: אתה משלם מסים למדינה. למען השבת. את זה עלי-כל-פנים מבקש דתות ישלם השנה 25,000 ל"י ל"מועצה המדינה משלמת מס לדתיים, ומשרד ה-

"בנושא הפסקת-האש, היה נדמה לי שסבא ואבא לא הלכו אליה בלב שלם. בי-סך הכל היו בעד, אך זה היה מעין פשרה בין המציאות ובין האידיאולוגיה. נקודה זו עוררה אצלי מחשבה. כשאני רואה כמה טובה הפסקת-האש וכמה היא מצילה בינתיים — זה מערער בי משהו, לא את האמון — אולי נאמר שזה מעורר אצלי מחשבה, שצריך לבדוק את ההת-אמה בין האידיאולוגיה והאפשרויות של יום-יום. אולי צריך ללכת ליותר פשרות, אם בינתיים — כמו בהפסקת-האש — ייחסכו קרבנות".

קטע זה אינו לקוח מתוך התמליל של

יצחק טבנקין עם נכדו אורי
"שיהיה שלום ויפסיקו למות"

המשרד בהצעת התקציב החדשה שלו ל-שבת 1970/71 שהונחה על שולחן ה-ממשלה.

אתה גם תומך בסכום כסף דומה ב"מכור-נים לחנות" והשד יודע מה מסתתר מאחורי המשפט הכוללני הזה.

אפשר להניח מה הם עושים באקדמיות למור-סיקה שתקציבן לשנת הכספים הבאה היא אפסית, אך מה עושים ב"מכונות לחנות"? ודאי שלא מחפשים בהם פתרונות לבעיות רפואיות ומדעיות אחרות כב"מכון וייצמן" וגם לא חוקרים את משאבי דרום הארץ — כפי שעושים ב"מכון לחקר הגנבה".

מי ינגוס מהעוגה? בשביל להבטיח את הכשרונות במפעלי המדינה ובמוסדות ציבוריים אתה תשלם השנה לא פחות מ-35,000 ל"י.

זה באמת מרגיע לשמוע שסכומים אלה יורמו לכיסיהם של כלי-הקודש העשירים שחורים שיגורו את הטומאה מהבשר, ו-יבדקו אם צלחות הבשר לא נשטפו חל לה יחד עם צלחות החלב. אם תחפץ תקציב דומה המוקדש למשגיחים קבועים שיבדקו אם אין חוליע או צהבת במיטבחים ה-ציבוריים — לא תמצא.

ואם חשבת ש-35,000 ל"י שיושקעו השנה תחת הכותרת: "כשרות" יהיה הסכום בידי יחיד שיושקע בכלכלתם של כלי-קודש — טעות בידך. את הסעיף "כשרות" אנו מוצאים גם בתקציב הרבנות הראשית. בשנת התקציב שתחל בעוד חמישה חוד-שים, אתה תשלם 70,000 ל"י בשביל כלי הקודש של הרבנות.

ומה נשמע במשרד הסעד? משרד זה לא יסתפק בבדיקת הכשרות הנעשית בידי אנשי הרבנות ומשרד הדתות. הוא יקדיש השנה 8,000 ל"י למה שהוא מכנה: "פי-קוח על הכשרות במעונות בירושלים".

אם לרגע חשבת שמשיגיחי הכשרות הם היחידים שאתה תומך בהם, בא משרד הד-תות ומכין לך הפתעה: אתה תתמוך השנה במחיר של 110,000 ל"י ב"מוסד הרב קוק". אתה גם תושיט יחד בשנת הכספים ה-באה ל"י הרצוג": 105,000 ל"י.

אתה תאכיל את אנשי ורהפטיג ב-22,150,000 ל"י בשנה הזאת, והם יאכלו את זה במיאובין, בעזרת השם.

העם

ארץ-ישראל שלימה

משפחה מפולגת

הנכד, אורי טבנקין, הוא גם אמיני וכונה מכדי שייכלל במיסגרת כמו המחזמר קרפין. אמר אותו לפני שבוע אורי טבנקין (18) לילד הקיבוץ עין-חרוד, בוגר תיכון היושב כיום ביישוב הספר עין-זיון שב-רמת הגולן. אולם לא העובדה שהדברים נאמרו מפני חושבן היאחזות, הם שהקנו להם את חשיבותם.

הביקורת שהטיח אורי טבנקין נגד סבו ואביו, בה האשים אותם בעקיפין שהתנגדו כאילו להפסקת-האש, היתה מופ-נית כלפי סב ואב מפורסמים ביותר: ה-סב, יצחק טבנקין (85) אחד האידיאולוגים המרכזיים של תנועת העבודה וההתייש-בות העובדת ומראשי התנועה לארץ-יש-ראל השלימה; האב הוא משה טבנקין (53) משורר ומחנך, חבר קיבוץ עין-חרוד, אף הוא תומך נלהב ברעיון ארץ-ישראל השלימה.

כך הצטרף אורי טבנקין לדור הנכדים והנזנים הקם לערער על תפיסת העולם של דור המייסדים.

התנגשות עם המציאות. כיצד מסביר אורי טבנקין את פער הידיעות ה-עצום בינו לבין סבו ואביו?

"ההרגשה שלי היא, שהבעיה של סבא והאקסר עכ הצעירים, אמר אורי, "אצלם הדברים מתנגשים עם המציאות". אמר עוד אורי טבנקין: "אני רואה אפי-שרות של נסיגה מהתעלה בגלל הסדר. אין לי שום שנאה לערבים. יש קצת רת-מים על הבורות שלהם. אני מחכה להת-פתחותם ושנגיע לידי הבנה".

את פער הידיעות בין שלושת הדורות ניתן היה לראות בשלוש תשובותיהם הנפרדות של הסב, האב והנכד, על השא-לה: "מהי שאיפתו העיקרית של כל אחד מכם?"

השיב הסב יצחק טבנקין: "רוב העם הי-הודי בארצו בעולם של עמים עובדים וחר-פשיים".

אמר האב משה טבנקין: "שאמצא את עצמי במצב כללי כזה במדינה שמצפוני * ראוין עם הסב והנכד, שנעשה בידי יצחק לוי הירושלמי במיסגרת הסידרה "3 תשובות" המתפרסמת ב"מעריב".

הנכד, אורי טבנקין, הוא גם אמיני וכונה מכדי שייכלל במיסגרת כמו המחזמר קרפין. אמר אותו לפני שבוע אורי טבנקין (18) לילד הקיבוץ עין-חרוד, בוגר תיכון היושב כיום ביישוב הספר עין-זיון שב-רמת הגולן. אולם לא העובדה שהדברים נאמרו מפני חושבן היאחזות, הם שהקנו להם את חשיבותם.

הביקורת שהטיח אורי טבנקין נגד סבו ואביו, בה האשים אותם בעקיפין שהתנגדו כאילו להפסקת-האש, היתה מופ-נית כלפי סב ואב מפורסמים ביותר: ה-סב, יצחק טבנקין (85) אחד האידיאולוגים המרכזיים של תנועת העבודה וההתייש-בות העובדת ומראשי התנועה לארץ-יש-ראל השלימה; האב הוא משה טבנקין (53) משורר ומחנך, חבר קיבוץ עין-חרוד, אף הוא תומך נלהב ברעיון ארץ-ישראל השלימה.